

Dz.U. 2006 Nr 227 poz. 1658**USTAWA****z dnia 6 grudnia 2006 r.****o zasadach prowadzenia polityki rozwoju****Rozdział 1
Przepisy ogólne**

Opracowano na podstawie tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 279, poz. 1644, z 2012 r. poz. 1237, z 2013 r. poz. 714.

Art. 1.

1. Ustawa określa zasady prowadzenia polityki rozwoju, podmioty prowadzące tę politykę oraz tryb współpracy między nimi.
2. Ustawa nie stosuje się do programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego, z wyłączeniem przepisów rozdziałów 1, 2 i 7.

Art. 2.

Przez politykę rozwoju rozumie się zespół wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej.

Art. 3.

Politykę rozwoju prowadzą:

- 1) Rada Ministrów;
- 2) samorząd województwa;
- 3) samorząd powiatowy i gminny.

Art. 3a.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego koordynuje realizację strategii rozwoju współfinansowanych ze środków budżetu państwa lub środków rozwojowych pochodzących z Unii Europejskiej lub z innych źródeł zagranicznych przez:

- 1) podejmowanie inicjatyw w zakresie programowania strategicznego, w tym polityki rozwoju;
- 2) programowanie i realizację polityki regionalnej;
- 3) okresową ocenę realizacji strategii, o których mowa w art. 9, w odniesieniu do celów i priorytetów średniookresowej strategii rozwoju kraju, oraz przedstawianie opinii o zgodności strategii i programów ze średniookresową strategią rozwoju kraju;
- 4) monitorowanie i ocenę rozwoju kraju w ujęciu regionalnym i przestrzennym oraz przedstawianie Radzie Ministrów rekomendacji w tym zakresie;

- 5) opracowywanie raportu o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym, o którym mowa w art. 35b, wraz z rekomendacjami dla polityki rozwoju;
- 6) wyznaczanie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;
- 7) inne instrumenty określone w odrębnych ustawach.

Art. 4.

1. Politykę rozwoju prowadzi się na podstawie strategii rozwoju, przy pomocy programów służących osiągnięciu celów, o których mowa w art. 2, z wykorzystaniem środków publicznych.
2. (uchylony).
3. Polityka rozwoju może być prowadzona również na podstawie instrumentów prawnych i finansowych określonych w odrębnych przepisach.

Art. 5.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) beneficjent – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, realizującą projekty finansowane z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie projektu;
- 2) instytucja zarządzająca – właściwego ministra, ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego lub, w przypadku regionalnego programu operacyjnego, zarząd województwa, odpowiedzialnych za przygotowanie i realizację programu operacyjnego;
- 3) instytucja pośrednicząca – organ administracji publicznej lub inną jednostkę sektora finansów publicznych, której została powierzona, w drodze porozumienia zawartego z instytucją zarządzającą, część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego; instytucja pośrednicząca pełni funkcje instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25-78);
- 4) instytucja wdrażająca – podmiot publiczny lub prywatny, któremu na podstawie porozumienia lub umowy została powierzona, w ramach programu operacyjnego, realizacja zadań odnoszących się bezpośrednio do beneficjentów; instytucja wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) pełni również funkcje instytucji pośredniczącej w rozumieniu art. 2 pkt 6 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 4a) instytucja audytowa – organ administracji publicznej funkcjonalnie niezależny od instytucji zarządzającej oraz instytucji certyfikującej, wyznaczony dla każdego programu operacyjnego i odpowiedzialny za weryfikację skutecznego działania systemu zarządzania i kontroli; instytucja audytowa wykonuje zadania, o których mowa w art. 62 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne doty-

- czące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
- 5) kontrakt wojewódzki – umowę o dofinansowanie programu operacyjnego środkami pochodzącymi z budżetu państwa, państwowych funduszy celowych lub ze źródeł zagranicznych, zawieraną przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego z zarządem województwa, w zakresie i na warunkach określonych przez Radę Ministrów;
  - 6) kwalifikowalność wydatków – spełnienie przez wydatki poniesione w ramach programów operacyjnych kryteriów:
    - a) spójności z postanowieniami przyjętego programu operacyjnego,
    - b) określonych szczegółowo przez instytucję zarządzającą zgodnie z art. 26 ust. 1 pkt 6,
    - c) dodatkowych, przewidzianych dla danego źródła finansowania, w przypadku programów finansowanych ze źródeł zagranicznych;
  - 7) partnerzy społeczni i gospodarczy – organizacje pracodawców i organizacje związkowe reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.¹⁾), samorządy zawodowe, izby gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049);
  - 8) (uchylony);
  - 9) projekt – przedsięwzięcie realizowane w ramach programu operacyjnego na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie, zawieranej między beneficjentem a instytucją zarządzającą, instytucją pośredniczącą lub instytucją wdrażającą;
  - 10) (uchylony);
  - 11) (uchylony).

Art. 6.

1. Projekty strategii rozwoju podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.
2. Podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju ogłasza w dzienniku o zasięgu krajowym oraz na swojej stronie internetowej informację o konsultacjach, a w szczególności zaproszenie do uczestnictwa w procesie konsultacji, miejsce i tematy spotkań i konferencji oraz adres strony internetowej, na której zamieszczone projekt strategii rozwoju, z zastrzeżeniem ust. 2a.
- 2a. W przypadku projektu strategii rozwoju o charakterze regionalnym podmiot ogłasza informację o konsultacjach w dzienniku o zasięgu krajowym lub regionalnym oraz na swojej stronie internetowej.
3. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą, w terminie 35 dni od dnia ogłoszenia, o którym mowa w ust. 2, wyrazić opinię do projektu. Nieprzedstawienie opinii w terminie oznacza rezygnację z prawa jej wyrażenia.

---

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1793 i 1800, z 2002 r. Nr 10, poz. 89 i Nr 240, poz. 2056 oraz z 2004 r. Nr 240, poz. 2407.

4. W terminie 30 dni od dnia zakończenia konsultacji, o których mowa w ust. 1, podmioty je organizujące przygotowują sprawozdanie z przebiegu i wyników konsultacji, zawierające w szczególności ustosunkowanie się do uwag zgłaszanych w trakcie konsultacji wraz z uzasadnieniem oraz podają je do publicznej wiadomości na swojej stronie internetowej.

Art. 6a.

Przy opracowywaniu projektu strategii rozwoju i programów uwzględnia się przepisy dotyczące udziału społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocen oddziaływania na środowisko, przeprowadzając postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w przypadkach wymaganych przez te przepisy.

Art. 7. (uchylony).

Art. 8. (uchylony).

Rozdział 2

Strategie rozwoju

Art. 9.

Strategiami rozwoju są:

- 1) długookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający główne trendy, wyzwania, i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmujący okres co najmniej 15 lat;
- 2) średniookresowa strategia rozwoju kraju – dokument określający podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym, obejmujący okres 4-10 lat, realizowany przez strategie rozwoju oraz przy pomocy programów, z uwzględnieniem okresu programowania Unii Europejskiej;
- 3) inne strategie rozwoju – dokumenty określające podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju w danych obszarach wskazanych w średniookresowej strategii rozwoju kraju, odnoszące się do rozwoju regionów, rozwoju przestrzennego, sektorów lub dziedzin, realizowane przy pomocy programów.

Art. 10.

1. Długookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:

- 1) główne trendy i wyzwania, wynikające zarówno z rozwoju wewnętrznego kraju, jak i zmian w jego otoczeniu zewnętrznym;
- 2) kompleksową społeczno-gospodarczą koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej z uwzględnieniem wymiaru społecznego, gospodarczego, środowiskowego, terytorialnego i instytucjonalnego;
- 3) scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego, uwzględniające cele i zasady zrównoważonego rozwoju;
- 4) uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne przestrzennego rozwoju kraju;
- 5) cele, kierunki i priorytety przestrzennego rozwoju i zagospodarowania kraju oraz sposoby ich realizacji.

2. Długookresowa strategia rozwoju kraju w zakresie rozwoju przestrzennego określa również w szczególności:
  - 1) podstawowe elementy struktury przestrzennej kraju;
  - 2) zasady realizacji i koordynacji polityk zmierzających do zapewnienia ładu przestrzennego;
  - 3) rekomendacje do uwzględnienia w średniookresowej strategii rozwoju kraju, w tym wskazania obszarów problemowych o znaczeniu krajowym.
3. Długookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia uwarunkowania wynikające z członkostwa w Unii Europejskiej.

Art. 11.

1. Przygotowanie i uzgadnianie projektu długookresowej strategii rozwoju kraju koordynuje Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.
2. Rada Ministrów przyjmuje, w drodze uchwały, projekt długookresowej strategii rozwoju kraju na kolejny okres, co najmniej 12 miesięcy przed upływem okresu objętego poprzednią długookresową strategią rozwoju kraju.
3. W czasie trwania procedury opracowywania i uzgadniania długookresowej strategii rozwoju kraju Sejm i Senat mogą przeprowadzić debatę na temat polityki rozwoju.
4. Długookresowa strategia rozwoju kraju jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze uchwały.
5. Prezes Rady Ministrów informuje Sejm i Senat o przyjęciu przez Radę Ministrów długookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 12.

1. Długookresowa strategia rozwoju kraju może zostać zaktualizowana w każdym terminie, jeżeli wymaga tego aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza kraju.
2. Do aktualizacji długookresowej strategii rozwoju kraju stosuje się art. 11 ust. 1 i 3-5.

Art. 12a.

1. Średniookresowa strategia rozwoju kraju zawiera w szczególności:
  - 1) diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej, regionalnej i przestrzennej kraju, z uwzględnieniem stanu środowiska;
  - 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
  - 3) informację o sposobie uwzględnienia rekomendacji wynikających z raportu ewaluacyjnego, zawierającego szacunkową ocenę skutków strategii, sporządzonego przed rozpoczęciem jej realizacji;
  - 4) określenie celów strategicznych w okresie realizacji strategii w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym;
  - 5) wskaźniki realizacji;
  - 6) określenie kierunków polityki państwa służących osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
  - 7) określenie kierunków interwencji podmiotów, o których mowa w art. 3, służącej osiągnięciu celów strategicznych polityki rozwoju;
  - 8) wyznaczenie obszarów problemowych o znaczeniu krajowym i ponadregionalnym wymagających interwencji państwa;

- 9) założenia systemu realizacji oraz ram finansowych.
2. Projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju jest opracowywany i uzgadniany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego we współpracy z właściwymi ministrami.
3. Średniookresowa strategia rozwoju kraju ustala strategiczne zadania państwa i zasady uwzględniania ich w programach.
4. Średniookresowa strategia rozwoju kraju uwzględnia ustalenia zawarte w długookresowej strategii rozwoju kraju.
5. Przepisy art. 11 ust. 3-5 oraz art. 12 stosuje się odpowiednio.
6. Prezes Rady Ministrów przekazuje Sejmowi i Senatowi, do dnia 31 lipca każdego roku, informację o realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju, z uwzględnieniem stopnia osiągnięcia celów długookresowej strategii rozwoju kraju w roku poprzednim.
7. Średniookresowa strategia rozwoju kraju podlega okresowej aktualizacji, co najmniej raz na cztery lata.

Art. 13.

1. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, są spójne ze średniookresową strategią rozwoju kraju i określają w szczególności:
  - 1) diagnozę sytuacji w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym, z uwzględnieniem stanu środowiska oraz różnicowań przestrzennych;
  - 2) prognozę trendów rozwojowych w okresie objętym strategią;
  - 3) określenie celów rozwoju w zakresie objętym strategią;
  - 4) wskaźniki realizacji;
  - 5) określenie kierunków interwencji, odpowiednio do rodzaju strategii, w ujęciu wojewódzkim lub terytorialnym;
  - 6) systemy realizacji i ramy finansowe.
2. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą obejmować okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, jeżeli wynika to ze specyfiki rozwojowej w danym obszarze oraz mogą zawierać elementy inne niż określone w ust. 1, jeżeli wynika to ze zobowiązań międzynarodowych.
3. W przypadku gdy strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, obejmują okres wykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju, w strategiach tych wydziela się okres odpowiadający okresowi obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 13a.

System realizacji strategii rozwoju zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji strategii, obejmujące zarządzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji.

Art. 14.

1. Projekt strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, opracowuje oraz uzgadnia właściwy minister, z własnej inicjatywy lub w wykonaniu zobowiązania nałożonego przez Radę Ministrów, i przedkłada go ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego, w celu zaopiniowania pod względem zgodności ze

- średniookresową strategią rozwoju kraju, z wyłączeniem przypadków, gdy projekt strategii rozwoju opracowuje i uzgadnia zarząd województwa.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię dotyczącą zgodności projektu strategii rozwoju, o której mowa w art. 9 pkt 3, ze średniookresową strategią rozwoju kraju, w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu.
  3. Strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, przyjmuje, w drodze uchwały Rada Ministrów, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 2, lub sejmik województwa.

Art. 14a.

1. Strategiami rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, odnoszącymi się do regionów są w szczególności:
  - 1) krajowa strategia rozwoju regionalnego;
  - 2) strategia ponadregionalna;
  - 3) strategia rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.²⁾).
2. Projekty krajowej strategii rozwoju regionalnego oraz strategii ponadregionalnych opracowuje minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w konsultacji z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.
3. Krajowa strategia rozwoju regionalnego oraz strategie ponadregionalne są przyjmowane przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, na okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju.

Art. 14b.

1. Krajowa strategia rozwoju regionalnego określa:
  - 1) uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju regionalnego;
  - 2) politykę państwa wobec regionów, ich grup lub obszarów problemowych;
  - 3) zasady oraz mechanizmy współpracy oraz koordynacji działań podejmowanych przez Radę Ministrów na poziomie krajowym, z działaniami podejmowanymi przez samorząd terytorialny na poziomie regionu.
2. Krajowa strategia rozwoju regionalnego zawiera w szczególności elementy, o których mowa w art. 12a ust. 1, w ujęciu regionalnym oraz uwzględnia ustalenia zawarte w:
  - 1) średniookresowej strategii rozwoju kraju;
  - 2) innych strategiach rozwoju.

Art. 14c.

W celu zapewnienia realizacji europejskiej polityki spójności w Polsce tworzy się dokument, o którym mowa w tytule II w rozdziale II rozporządzenia Rady (WE) nr

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1206 i Nr 167, poz. 1759, z 2006 r. Nr 126, poz. 875 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 173, poz. 1218 oraz z 2008 r. Nr 180, poz. 1111, Nr 216, poz. 1370 i Nr 223, poz. 1458.

1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, zwany dalej „narodową strategią spójności”.

Art. 14d.

Zasady wieloletniego finansowania realizacji polityki rozwoju określają przepisy o finansach publicznych.

Rozdział 3

Programy operacyjne i programy rozwoju

Art. 15.

1. Programy są dokumentami o charakterze operacyjno-wdrożeniowym ustanawianymi w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, określającymi działania przewidziane do realizacji zgodnie z ustalonym systemem finansowania i realizacji, stanowiącym element programu. Programy przyjmuje się w drodze uchwały lub decyzji odpowiedniego organu.
2. Średniookresowa strategia rozwoju kraju oraz strategie rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, mogą być realizowane również na podstawie umów lub porozumień międzynarodowych, odrębnych programów, w tym programów operacyjnych oraz programów realizowanych w ramach celu Europejska Współpraca Terytorialna, o których mowa w rozdziale III rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1080/2006 z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1783/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 1) i programów, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1638/2006 z dnia 24 października 2006 r. określającym przepisy ogólne w sprawie ustanowienia Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa (Dz. Urz. UE L 310 z 09.01.2006, str. 1), oraz instrumentów prawnych i finansowych, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej.
3. Realizacja średniookresowej strategii rozwoju kraju w zakresie, o którym mowa w ust. 2, odbywa się na zasadach określonych w umowach lub porozumieniach międzynarodowych, a także w odrębnych programach, w tym operacyjnych oraz instrumentach finansowych, o których mowa w ust. 2, realizowanych na podstawie przepisów Unii Europejskiej tam wskazanych, dotyczących tych programów oraz na podstawie właściwych decyzji Komisji Europejskiej.
4. Programami są:
  - 1) programy operacyjne – dokumenty, o których mowa w art. 37 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999, realizujące cele zawarte w narodowej strategii spójności i strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3; programami operacyjnymi są krajowe programy operacyjne i regionalne programy operacyjne;
  - 2) programy rozwoju – dokumenty realizujące cele zawarte w strategiach rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, w tym programy wojewódzkie, w rozumieniu ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,

oraz programy wieloletnie, o których mowa w przepisach o finansach publicznych.

5. Funkcję instytucji zarządzającej dla programów, o których mowa w ust. 2, dla których instytucja zarządzająca została umiejscowiona w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie decyzji Komisji Europejskiej, pełni minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego. W przypadku gdy w programach, zgodnie z odpowiednią decyzją Komisji Europejskiej, instytucja zarządzająca znajduje się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełni rolę koordynatora krajowego.
6. Dla każdego programu instytucja opracowująca program przygotowuje przed jego przyjęciem raport ewaluacyjny, zawierający uprzednią ewaluację skuteczności i efektywności realizacji programu.
7. Raport ewaluacyjny, o którym mowa w ust. 6, jest przekazywany do wiadomości odpowiednio Radzie Ministrów lub sejmikowi województwa wraz z projektem programu.
8. Instytucja opracowująca program może, w uzasadnionych przypadkach, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego, odstąpić od opracowywania raportu, o którym mowa w ust. 6, biorąc pod uwagę w szczególności wartość nakładów przewidzianych na realizację danego programu, wysoki stopień realizacji celu publicznego oraz skalę oddziaływania na gospodarkę i społeczeństwo.

Art. 16.

Program obejmuje okres niewykraczający poza okres obowiązywania średniookresowej strategii rozwoju kraju lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, które realizuje.

Art. 17.

1. Program określa w szczególności:

- 1) diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w odniesieniu do zakresu objętego programowaniem strategicznym oraz wyniki raportu ewaluacyjnego, o którym mowa w art. 15 ust. 6;
- 2) cel główny i cele szczegółowe w nawiązaniu do średniookresowej strategii rozwoju kraju, narodowej strategii spójności lub strategii rozwoju, o których mowa w art. 9 pkt 3, wraz z określonymi wskaźnikami;
- 3) priorytety oraz kierunki interwencji w zakresie terytorialnym, w tym w ujęciu wojewódzkim;
- 4) sposób monitorowania i oceny stopnia osiągnięcia celu głównego i celów szczegółowych;
- 5) plan finansowy, w tym:
  - a) źródła finansowania realizacji programu,
  - b) kwotę środków przeznaczonych na finansowanie realizacji programu i jej podział między poszczególne priorytety,
  - c) informację o wysokości współfinansowania na poziomie programu i priorytetów;
- 6) podstawowe założenia systemu realizacji.

1a. System realizacji, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, zawiera warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programu, obejmujące zarzą-

- dzanie, monitoring, ewaluację, kontrolę i sprawozdawczość oraz sposób koordynacji działań tych instytucji.
2. W przypadku programów operacyjnych uwzględnia się wymagania określone w rozporządzeniu Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającym rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
  3. Sposób zapewnienia wieloletniego finansowania programu operacyjnego ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych określają przepisy o finansach publicznych.
  4. W przypadku gdy źródłem dofinansowania w ramach programu operacyjnego są środki pochodzące z funduszy celowych, dofinansowanie w tym zakresie odbywa się na podstawie przepisów dotyczących tych funduszy.

Art. 18.

Projekt programu opracowuje oraz uzgadnia:

- 1) minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, we współpracy z właściwymi ministrami – w przypadku krajowego programu operacyjnego;
- 2) zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego – w przypadku regionalnego programu operacyjnego;
- 3) właściwy minister lub zarząd województwa – w przypadku programu rozwoju.

Art. 19.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przedstawia Radzie Ministrów opinię o zgodności projektu programu rozwoju opracowanego przez właściwego ministra ze średniookresową strategią rozwoju kraju.
2. Program rozwoju opracowany przez właściwego ministra jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, po uzyskaniu opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o której mowa w ust. 1.
3. Program rozwoju opracowany przez właściwy zarząd województwa jest przyjmowany przez zarząd województwa w drodze uchwały.
4. Projekt krajowego programu operacyjnego jest przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, przed skierowaniem do Komisji Europejskiej.
5. Krajowy program operacyjny po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany do wiadomości członkom Rady Ministrów.
6. Przepisy ust. 2-5 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany programów rozwoju lub krajowych programów operacyjnych.
7. Właściwy minister opracowujący program rozwoju lub minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
  - 1) w przypadku programów rozwoju opracowywanych przez właściwego ministra:
    - a) podjęciu przez Radę Ministrów uchwały o przyjęciu programu rozwoju lub jego zmian,
    - b) adresie strony internetowej, na której właściwy minister opracowujący program rozwoju zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu,

- c) terminie, od którego program rozwoju opracowany przez właściwego ministra lub jego zmiany będą stosowane;
- 2) w przypadku krajowych programów operacyjnych:
  - a) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej krajowy program operacyjny lub jego zmiany,
  - b) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść krajowego programu operacyjnego oraz zmian do tego programu,
  - c) terminie, od którego krajowy program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.
8. Właściwy zarząd województwa ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o:
  - 1) podjęciu przez zarząd województwa uchwały o przyjęciu programu rozwoju opracowanego przez zarząd województwa lub jego zmian;
  - 2) adresie strony internetowej, na której zarząd województwa zamieści treść programu rozwoju oraz zmian do tego programu;
  - 3) terminie, od którego program rozwoju lub jego zmiany będą stosowane.

Art. 19a.

1. Projekty programów podlegają konsultacjom z jednostkami samorządu terytorialnego oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi.
2. Przepisy art. 6 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 20.

1. Projekt regionalnego programu operacyjnego, przewidującego dofinansowanie pochodzące z budżetu państwa przygotowuje oraz uzgadnia zarząd województwa we współpracy z ministrem właściwym do spraw rozwoju regionalnego.
2. Zarząd województwa przyjmuje projekt regionalnego programu operacyjnego w drodze uchwały, przed skierowaniem do przyjęcia przez Komisję Europejską.
- 2a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, wykonując zadania państwa członkowskiego, prowadzi negocjacje regionalnych programów operacyjnych z Komisją Europejską, w uzgodnieniu oraz przy udziale przedstawiciela instytucji zarządzającej regionalnym programem operacyjnym.
- 2b. Regionalny program operacyjny, po przyjęciu przez Komisję Europejską, w drodze decyzji, jest przekazywany przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego do wiadomości członkom Rady Ministrów.
3. Instytucja zarządzająca ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym regionalny program operacyjny.
- 3a. Przepisy ust. 1-3 stosuje się odpowiednio w przypadku zmiany regionalnych programów operacyjnych.
- 3b. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o:
  - 1) podjęciu przez Komisję Europejską decyzji zatwierdzającej regionalny program operacyjny lub jego zmiany;
  - 2) terminie, od którego regionalny program operacyjny lub jego zmiany będą stosowane.
4. Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, określa, w drodze uchwały, zakres i warunki dofinansowania programu

- opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych.
5. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zawiera z zarządem województwa kontrakt wojewódzki, w zakresie i na warunkach określonych w uchwale, o której mowa w ust. 4.
  - 5a. Kontrakt wojewódzki jest zawierany w celu realizacji programów lub przedsięwzięć wymagających dofinansowania ze środków krajowych budżetu państwa.
  6. Kontrakt wojewódzki powinien określać, co najmniej:
    - 1) kwotę dofinansowania programu opracowanego przez zarząd województwa środkami pochodzącymi z budżetu państwa lub ze źródeł zagranicznych;
    - 2) warunki przekazywania środków;
    - 3) sposób wykonywania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego nadzoru nad prawidłowością wykorzystania przekazanych środków;
    - 4) zakres i tryb sprawozdawczości z realizacji kontraktu;
    - 5) sposób wykonywania przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego kontroli i monitoringu nad realizacją kontraktu wojewódzkiego.
  7. Kontrakt wojewódzki określa również kwotę:
    - 1) dofinansowania części zadań realizowanych przez samorząd wojewódzki w ramach krajowego programu operacyjnego;
    - 2) wkładu własnego jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizacji regionalnego programu operacyjnego.
  8. Zadania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego określone w kontrakcie wojewódzkim, w szczególności dotyczące nadzoru nad prawidłowością wykorzystania przekazanych środków, mogą zostać przekazane właściwemu miejscowo wojewodzie, na zasadach określonych w odrębnym porozumieniu, którego kopię minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazuje zarządowi województwa w terminie 7 dni od dnia zawarcia porozumienia.
  9. Zarząd województwa przekazuje sejmikowi województwa, do dnia 30 czerwca każdego roku, informację o realizacji regionalnego programu operacyjnego w roku poprzednim.

Art. 20a.

1. Działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego, nieujęte w kontrakcie wojewódzkim lub regionalnym programie operacyjnym mogą być finansowane z dotacji celowych budżetu państwa w przypadku, jeżeli działania te:
  - 1) trwale przyczynią się do podniesienia rozwoju oraz konkurencyjności regionu, lub
  - 2) pozostają w związku z działaniami realizowanymi w ramach regionalnego programu operacyjnego.
2. Przekazanie dotacji celowej, o której mowa w ust. 1, odbywa się na podstawie umowy zawartej przez:
  - 1) ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, lub
  - 2) właściwego ministra lub właściwego miejscowo wojewodę, po uzyskaniu pozytywnej opinii ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego – z jednostkami samorządu terytorialnego, na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.

Art. 21.

1. W zakresie, w którym finansowanie projektów w ramach programów stanowi pomoc spełniającą przesłanki określone w art. 87 ust. 1 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską albo pomoc *de minimis*, do tego finansowania mają zastosowanie szczegółowe warunki i tryb udzielania pomocy.
2. Podmiotami udzielającymi pomocy, o której mowa w ust. 1, są instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje wdrażające lub beneficjenci.
3. Właściwy minister albo minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego – w zakresie programów operacyjnych, w ramach których zarząd województwa pełni funkcję instytucji zarządzającej lub instytucji pośredniczącej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania pomocy, o której mowa w ust. 1, mając w szczególności na uwadze konieczność zapewnienia zgodności udzielanej pomocy z warunkami jej dopuszczalności, w przypadku gdy odrębne przepisy nie określają szczegółowych warunków i trybu udzielania tej pomocy.
4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, nieobjęta przepisami, o których mowa w ust. 3, lub innymi przepisami wydanymi na podstawie odrębnych ustaw, stanowi pomoc indywidualną, a jej przeznaczenie i szczegółowe warunki udzielania określa decyzja lub umowa o dofinansowanie projektu.

Rozdział 4

(uchylony)

Rozdział 5**Realizacja programów operacyjnych****Art. 25.**

Za prawidłową realizację programu odpowiada:

- 1) w przypadku programu operacyjnego – instytucja zarządzająca, którą jest odpowiednio minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub zarząd województwa;
- 2) w przypadku programu rozwoju – odpowiednio właściwy minister lub zarząd województwa.

Art. 26.

1. Do zadań instytucji zarządzającej należy w szczególności:
  - 1) wypełnianie obowiązków wynikających z art. 60 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
  - 2) przygotowanie szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego oraz jego zmian, z uwzględnieniem wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;
  - 3) przygotowanie i przekazanie Komitetowi Monitorującemu do zatwierdzenia propozycji kryteriów wyboru projektów;

- 4) wybór, w oparciu o kryteria, o których mowa w pkt 3, projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego;
  - 5) zawieranie z beneficjentami umów o dofinansowanie projektu lub podejmowanie decyzji, o której mowa w art. 28 ust. 2;
  - 6) określenie kryteriów kwalifikowalności wydatków objętych dofinansowaniem w ramach programu operacyjnego;
  - 7) określenie poziomu dofinansowania projektu, jako procentu wydatków objętych dofinansowaniem;
  - 8) określenie systemu realizacji programu operacyjnego;
  - 9) (uchylony);
  - 10) zarządzanie środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację programu operacyjnego, pochodzącymi z budżetu państwa, budżetu województwa lub ze źródeł zagranicznych;
  - 11) dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
  - 12) monitorowanie postępów w realizacji, ewaluacja programu operacyjnego oraz stopnia osiągnięcia jego celów;
  - 13) opracowywanie, w razie potrzeby, propozycji zmian w programie operacyjnym;
  - 14) prowadzenie kontroli realizacji programu operacyjnego, w tym kontroli realizacji poszczególnych dofinansowanych projektów;
  - 15) odzyskiwanie kwot podlegających zwrotowi, w tym wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;
  - 15a) ustalanie i nakładanie korekt finansowych, o których mowa w art. 98 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
  - 16) zapewnienie właściwej informacji i promocji programu operacyjnego.
2. Instytucja zarządzająca, wykonując zadania, o których mowa w ust. 1, powinna uwzględniać zasadę równego dostępu do pomocy wszystkich kategorii beneficjentów w ramach programu oraz zapewniać przejrzystość reguł stosowanych przy ocenie projektów.
3. Instytucja zarządzająca ogłasza komunikat:
- 1) w przypadku krajowego programu operacyjnego – w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” o:
    - a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów krajowego programu operacyjnego lub jego zmian,
    - b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,
    - c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów;
  - 2) w przypadku regionalnego programu operacyjnego – w wojewódzkim dzienniku urzędowym o:
    - a) adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści treść szczegółowego opisu priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmian,

- b) terminie, od którego szczegółowy opis priorytetów regionalnego programu operacyjnego lub jego zmiany będą stosowane,
- c) zakresie zmian wprowadzonych do szczegółowego opisu priorytetów.

Art. 27.

1. Instytucja zarządzająca może, w drodze porozumienia, powierzyć instytucji pośredniczącej część zadań związanych z realizacją programu operacyjnego, a w szczególności:
    - 1) przygotowanie i przekazanie instytucji zarządzającej propozycji szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego w oparciu o wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, o których mowa w art. 35 ust. 3 pkt 1;
    - 2) przygotowanie i przekazanie Komitetowi Monitorującemu propozycji kryteriów wyboru projektu;
    - 3) dokonywanie, w oparciu o określone kryteria, wyboru projektów, które będą dofinansowane w ramach programu operacyjnego;
    - 4) zawieranie umów z beneficjentami o dofinansowanie projektu;
    - 5) kontrolę realizacji dofinansowanych projektów;
    - 6) dokonywanie płatności ze środków programu operacyjnego na rzecz beneficjentów;
  - 6a) wydawanie decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych;
  - 7) odzyskiwanie kwot nienależnie wypłaconych beneficjentom;
  - 8) prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych.
2. Instytucja zarządzająca ponosi odpowiedzialność za prawidłowość realizacji zadań powierzonych instytucji pośredniczącej.
  3. Instytucja zarządzająca zatwierdza procedury dokonywania czynności w ramach powierzonych zadań, opracowane przez instytucję pośredniczącą.
  4. Instytucja zarządzająca lub, za jej zgodą instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca może powierzyć realizację czynności technicznych związanych z obsługą swoich zadań innym podmiotom na podstawie odpowiednio porozumienia lub umowy.
  5. Do realizacji czynności technicznych, o których mowa w ust. 4, powierzanych jednostce sektora finansów publicznych lub fundacjom, których jedynym fundatorem jest Skarb Państwa, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.³⁾). W takim przypadku instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca pokrywa poniesione przez te jednostki lub fundacje niezbędne koszty wykonania tych czynności.

Art. 28.

1. W ramach programu operacyjnego mogą być dofinansowane, zgodnie z kryteriami zatwierdzonymi przez Komitet Monitorujący, projekty:

---

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 171, poz. 1058, Nr 220, poz. 1420 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 101 i Nr 65, poz. 545.

- 1) indywidualne – o strategicznym znaczeniu dla realizacji programu, wskazywane przez instytucję zarządzającą;
  - 2) systemowe, w tym również projekty pomocy technicznej – polegające na realizacji zadań publicznych przez podmioty działające na podstawie odrębnych przepisów, w zakresie określonym przepisami prawa i dokumentami strategiczno-programowymi przyjętymi przez Radę Ministrów;
  - 3) wyłonione w trybie konkursu.
- 1a. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w przypadku krajowych programów operacyjnych:
- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
  - 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.
- 1b. Zarząd województwa w przypadku regionalnych programów operacyjnych:
- 1) zamieszcza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz jej zmiany;
  - 2) ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym komunikat o adresie strony internetowej, na której instytucja zarządzająca zamieści listę projektów, o których mowa w ust. 1 pkt 1, lub jej zmiany.
2. Jeżeli instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca jest jednocześnie beneficjentem, podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu lub decyzja podjęta przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą, zgodnie z przyjętym systemem realizacji dla danego programu operacyjnego. W przypadku gdy instytucją zarządzającą lub pośredniczącą jest samorząd województwa decyzja podejmowana jest w formie uchwały zarządu województwa.
3. (uchylony).
4. (uchylony).
5. Dokumenty stanowiące system realizacji programu operacyjnego, a także ich zmiany podlegają publikacji na stronach internetowych właściwej instytucji zarządzającej.
6. Dokumenty, o których mowa w ust. 5, nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawcy w trakcie trwania określonej tury konkursu, w zakresie w jakim dotyczą tego konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – ich zmiana nie może mieć negatywnego wpływu na rozpatrzenie złożonego przed dokonaniem tej zmiany wniosku o dofinansowanie.
7. Przepis ust. 6 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność dokonania zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany w systemie realizacji, właściwa instytucja zarządzająca wraz z publikacją tych zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany te będą stosowane.
8. Wszelkie dokumenty przedstawiane przez wnioskodawców, oceniane w trakcie trwania konkursu lub danej tury konkursu, do czasu zawarcia umów o dofinansowanie lub zakończenia danej tury konkursu w przypadku konkursu otwartego,

nie stanowią informacji publicznej w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. Nr 112, poz. 1198, z późn. zm.⁴⁾).

9. W ramach programu operacyjnego dofinansowane mogą być także projekty, o których mowa w ust. 1, realizowane w formie partnerstwa publiczno-prywatnego, na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym (Dz. U. z 2009 r. Nr 19, poz. 100).

Art. 28a.

1. W celu wspólnej realizacji projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1, w zakresie określonym przez instytucję zarządzającą, mogą być tworzone partnerstwa, przez podmioty wnoszące do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, realizujące wspólnie projekt, zwany dalej „projektem partnerskim”, na warunkach określonych w porozumieniu lub umowie partnerskiej lub na podstawie odrębnych przepisów.
2. Projekt partnerski jest realizowany na podstawie decyzji lub umowy o dofinansowanie zawartej z beneficjentem działającym w imieniu i na rzecz partnerów w zakresie określonym porozumieniem lub umową partnerską.
3. W przypadku projektów partnerskich, porozumienie lub umowa partnerska określa w szczególności zadania partnerów, zasady wspólnego zarządzania projektem oraz sposób przekazywania przez beneficjenta środków finansowych na pokrycie niezbędnych kosztów ponoszonych przez partnerów na realizację zadań w ramach projektu.
4. W przypadku projektów partnerskich realizowanych na podstawie umowy partnerskiej, podmiot o którym mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, ubiegający się o dofinansowanie, dokonuje wyboru partnerów spoza sektora finansów publicznych z zachowaniem zasady przejrzystości i równego traktowania podmiotów, w szczególności jest zobowiązany do:
  - 1) ogłoszenia otwartego naboru partnerów w dzienniku ogólnopolskim lub lokalnym oraz w Biuletynie Informacji Publicznej; w ogłoszeniu powinien być wskazany termin co najmniej 21 dni na zgłoszenie partnerów;
  - 2) uwzględnienia przy wyborze partnerów: zgodności działania potencjalnego partnera z celami partnerstwa, oferowanego wkładu potencjalnego partnera w realizację celu partnerstwa, doświadczenie w realizacji projektów o podobnym charakterze, współpracę z beneficjentem w trakcie przygotowania projektu;
  - 3) podania do publicznej wiadomości informacji o stronach umowy o partnerstwie oraz zakresu zadań partnerów.

Art. 29.

1. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, w celu wyłonienia projektów do dofinansowania w trybie, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, ogłasza konkurs na swojej stronie internetowej.
2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, zawiera informacje obejmujące:
  - 1) rodzaj projektów podlegających dofinansowaniu;
  - 2) rodzaj podmiotów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie;

---

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565 i Nr 132, poz. 1110.

- 3) kwotę środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów;
  - 4) poziom dofinansowania projektów, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 7;
  - 5) maksymalną kwotę dofinansowania projektu, o ile kwota taka została ustalona;
  - 6) kryteria wyboru projektów;
  - 7) termin rozstrzygnięcia konkursu;
  - 8) wzór wniosku o dofinansowanie projektu;
  - 9) termin, miejsce i sposób składania wniosków o dofinansowanie projektu;
  - 10) wzór umowy o dofinansowanie projektu;
  - 11) informację o środkach odwoławczych przysługujących wnioskodawcy i warunkach, na jakich są wnoszone, zgodnie z art. 30a ust. 3 i art. 30b.
3. Instytucja zarządzająca, instytucja pośrednicząca lub instytucja wdrażająca w dniu ogłoszenia konkursu zamieszcza w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim lub regionalnym informację o konkursie, zawierającą co najmniej elementy określone w ust. 2 pkt 1-3 oraz wskazanie adresu strony internetowej, na której zamieszczono ogłoszenie o konkursie.
4. Do czasu zawarcia wszystkich umów o dofinansowanie projektu z beneficjentami wyłonionymi w konkursie lub w wyniku rozpatrzenia środków odwoławczych przewidzianych w ustawie, instytucja ogłaszająca konkurs nie może spowodować pogorszenia zasad konkursu, warunków realizacji projektu oraz nakładać na podmioty ubiegające się o dofinansowanie dodatkowych obowiązków.
- 4a. Przepis ust. 4 nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność zmiany wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów innych ustaw.
5. (uchylony).

Art. 30.

1. Podstawę dofinansowania projektu stanowi umowa o dofinansowanie projektu zawarta z beneficjentem przez instytucję zarządzającą albo działającą w jej imieniu instytucję pośredniczącą lub instytucję wdrażającą albo decyzja, o której mowa w art. 28 ust. 2.
2. Umowa albo decyzja, o których mowa w ust. 1, określają warunki dofinansowania projektu, a także prawa i obowiązki beneficjenta z tym związane.

Art. 30a.

1. Umowa o dofinansowanie projektu jest zawierana zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, w odniesieniu do projektu:
  - 1) który pozytywnie przeszedł wszystkie etapy jego oceny i został zakwalifikowany do dofinansowania, oraz
  - 2) którego dofinansowanie jest możliwe w ramach dostępnej alokacji na realizację poszczególnych działań i priorytetów w ramach programu operacyjnego.
2. Instytucja zarządzająca, pośrednicząca lub instytucja wdrażająca, zgodnie z systemem realizacji programu operacyjnego, ogłasza na swojej stronie internetowej listę projektów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 3, które zostały zakwalifikowane do dofinansowania.
3. Właściwa instytucja, o której mowa w ust. 2, pisemnie informuje wnioskodawcę o wynikach poszczególnych etapów oceny jego projektu wraz z podaniem otrzymanej punktacji lub informacji o spełnieniu bądź niespełnieniu kryteriów

wyboru projektów. Informacja ta zawiera uzasadnienie oceny, a w przypadku gdy ocena jest negatywna – także pouczenie o możliwości wniesienia protestu, w trybie i na zasadach określonych w art. 30b, zawierające wskazanie:

- 1) właściwej instytucji zarządzającej, do której należy wnieść protest;
- 2) terminu wniesienia protestu;
- 3) formy i trybu wniesienia protestu;
- 4) konieczności spełnienia wymogów formalnych, o których mowa w art. 30b ust. 6.

Art. 30b.

1. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny jego projektu, przysługuje środek odwoławczy w postaci protestu. Protest jest wnoszony do właściwej instytucji zarządzającej.
2. Negatywną oceną jest ocena w zakresie spełniania przez projekt kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący, w ramach której:
  - 1) projekt nie uzyskał minimum punktowego lub nie spełnił kryteriów wyboru projektów, na skutek czego nie może być zakwalifikowany do dofinansowania lub skierowany do kolejnego etapu oceny;
  - 2) projekt uzyskał minimum punktowe lub spełnił kryteria wyboru projektów, umożliwiające zakwalifikowanie go do dofinansowania, jednak dofinansowanie nie jest możliwe z uwagi na wyczerpanie w ramach konkursu przeznaczonych na ten cel środków, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3.
3. Wyczerpanie w ramach konkursu środków, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 3, nie może stanowić wyłącznej przesłanki wniesienia protestu.
4. Protest może być wniesiony przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia doręczenia mu informacji, o której mowa w art. 30a ust. 3.
5. Protest jest wnoszony bezpośrednio albo za pośrednictwem instytucji, która dokonała oceny projektu, do właściwej instytucji zarządzającej, zgodnie z pouczeniem, o którym mowa w art. 30a ust. 3.
6. Protest jest wnoszony w formie pisemnej i zawiera:
  - 1) oznaczenie właściwej instytucji zarządzającej, do której jest wnoszony;
  - 2) dane wnioskodawcy;
  - 3) numer wniosku o dofinansowanie;
  - 4) wskazanie wszystkich kryteriów wyboru projektu, z których oceną wnioskodawca się nie zgadza, wraz z uzasadnieniem;
  - 5) wskazanie wszystkich zarzutów o charakterze proceduralnym w zakresie przeprowadzonej oceny wraz z uzasadnieniem;
  - 6) podpis wnioskodawcy lub osoby upoważnionej do jego reprezentowania, z załączeniem oryginału lub uwierzytelnionej kopii dokumentu poświadczającego umocowanie takiej osoby do działania w imieniu wnioskodawcy.
7. Z zastrzeżeniem art. 30i pkt 1, właściwa instytucja zarządzająca rozpatruje protest w terminie nie dłuższym niż 70 dni od dnia jego otrzymania. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy w trakcie rozpatrywania protestu konieczne jest skorzystanie z pomocy ekspertów, termin rozpatrzenia protestu może być przedłużony, o czym właściwa instytucja zarządzająca informuje na piśmie wnioskodawcę. Termin rozpatrzenia protestu nie może przekroczyć łącznie 90 dni.

8. Właściwa instytucja zarządzająca rozpatruje protest z uwzględnieniem art. 60 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
9. Właściwa instytucja zarządzająca informuje wnioskodawcę na piśmie o wyniku rozpatrzenia jego protestu. Informacja ta zawiera w szczególności:
  - 1) treść rozstrzygnięcia polegającego na uwzględnieniu albo nieuwzględnieniu protestu wraz z uzasadnieniem;
  - 2) w przypadku nieuwzględnienia protestu – pouczenie o możliwości i terminie wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego, na zasadach określonych w art. 30c.
10. W rozpatrywaniu protestu nie mogą brać udziału osoby, które były zaangażowane w przygotowanie projektu lub w jego ocenę.
11. Protest nie podlega rozpatrzeniu, jeżeli mimo prawidłowego pouczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 3, został wniesiony:
  - 1) po terminie,
  - 2) do niewłaściwej instytucji,
  - 3) przez podmiot inny niż wskazany w art. 29 ust. 2 pkt 2,
  - 4) bez spełnienia wymogów określonych w ust. 6– o czym właściwa instytucja informuje wnioskodawcę na piśmie.

Art. 30c.

1. Po wyczerpaniu postępowania odwoławczego przed właściwą instytucją oraz w przypadku, o którym mowa w art. 30i pkt 1, wnioskodawca może w tym zakresie wnieść skargę do wojewódzkiego sądu administracyjnego, zgodnie z art. 3 § 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, 1101 i 1529).
2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest wnoszona przez wnioskodawcę w terminie 14 dni od dnia doręczenia informacji, o której mowa w art. 30b ust. 9 albo art. 30i pkt 1, bezpośrednio do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego wraz z kompletną dokumentacją w sprawie. Skarga podlega wpisowi stałemu.
- 2a. Kompletna dokumentacja, o której mowa w ust. 2, obejmuje:
  - 1) wniosek o dofinansowanie,
  - 2) informację o wynikach oceny projektu, o której mowa w art. 30a ust. 3,
  - 3) wniesiony protest,
  - 4) informację, o której mowa w art. 30b ust. 9 albo art. 30i pkt 1– wraz z ewentualnymi załącznikami.
- 2b. Kompletna dokumentacja jest wnoszona w oryginale lub w uwierzytelnionej kopii.
3. W wyniku rozpatrzenia skargi, o której mowa w ust. 1, sąd może:
  - 1) uwzględnić skargę, stwierdzając, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo, przekazując jednocześnie sprawę do ponownego rozpatrzenia przez właściwą instytucję zarządzającą lub pośredniczącą;
  - 2) oddalić skargę w przypadku jej nieuwzględnienia;

- 3) umorzyć postępowanie w sprawie, jeżeli z jakichkolwiek względów jest ono bezprzedmiotowe.
4. Sąd rozstrzyga sprawę w zakresie, o którym mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia wniesienia skargi.
5. Wniesienie skargi:
  - 1) po terminie, o którym mowa w ust. 2,
  - 2) bez kompletnej dokumentacji,
  - 3) bez uiszczenia wpisu stałego w terminie, o którym mowa w ust. 2– powoduje pozostawienie jej bez rozpatrzenia.
6. W przypadku wniesienia skargi bez kompletnej dokumentacji lub bez uiszczenia wpisu stałego, sąd wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia braków w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, pod rygorem pozostawienia skargi bez rozpatrzenia.

Art. 30d.

1. Wnioskodawca lub właściwa instytucja pośrednicząca lub zarządzająca może wnieść skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego w terminie 14 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia wojewódzkiego sądu administracyjnego. Przepis art. 30c ust. 2 stosuje się odpowiednio.
2. Skarga, o której mowa w ust. 1, jest rozpatrywana w terminie 30 dni od dnia jej wniesienia. Przepisy art. 30c ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.
3. Na prawo wnioskodawcy do wniesienia skargi do sądu administracyjnego nie wpływa negatywnie błędne pouczenie lub brak pouczenia, o którym mowa w art. 30a ust. 3, art. 30b ust. 9 pkt 2 i art. 30i pkt 1.

Art. 30e.

W zakresie nieuregulowanym w ustawie do postępowania przed sądami administracyjnymi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi określone dla aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 4 z wyłączeniem art. 52-55, art. 61 § 3-6, art. 115-122, 146, 150 i 152 tej ustawy.

Art. 30f.

Procedura odwoławcza, o której mowa w art. 30a-30e, nie wstrzymuje zawierania umów z wnioskodawcami, których projekty zostały zakwalifikowane do dofinansowania.

Art. 30g.

Informacje otrzymywane przez wnioskodawcę dotyczące oceny jego wniosku, a także w trakcie trwania procedury odwoławczej, nie stanowią decyzji administracyjnej.

Art. 30h.

Prawomocne rozstrzygnięcie sądu administracyjnego, polegające na oddaleniu skargi, odrzuceniu skargi lub pozostawieniu skargi bez rozpatrzenia, kończy procedurę odwoławczą oraz procedurę wyboru projektu.

Art. 30i.

W przypadku gdy na jakimkolwiek etapie postępowania w zakresie procedury odwoławczej, alokacja na realizację działania lub priorytetu, o której mowa w art. 30a ust. 1 pkt 2, zostanie wyczerpana:

- 1) właściwa instytucja zarządzająca pozostawia protest bez rozpatrzenia, informując o tym na piśmie wnioskodawcę, pouczając jednocześnie o możliwości wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego na zasadach określonych w art. 30c;
- 2) sąd, uwzględniając skargę stwierdza tylko, że ocena projektu została przeprowadzona w sposób naruszający prawo i nie przekazuje sprawy do ponownego rozpatrzenia.

Art. 31.

1. W celu zapewnienia rzetelnej i bezstronnej oceny projektów w procesie wyboru projektów do dofinansowania mogą uczestniczyć eksperci posiadający specjalistyczną wiedzę lub umiejętności z poszczególnych dziedzin objętych programem operacyjnym.
2. Ekspertem może zostać osoba, która:
  - 1) korzysta z pełni praw publicznych;
  - 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
  - 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub za umyślne przestępstwo skarbowe;
  - 4) spełnia inne wymogi określone w systemie realizacji programu operacyjnego.
3. Przy korzystaniu z usług świadczonych przez ekspertów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.⁵⁾) dotyczące wyłączenia pracownika oraz organu.
4. Ekspert, przed przystąpieniem do oceny projektu, składa instytucji korzystającej z jego usługi oświadczenie, że nie zachodzi żadna z okoliczności powodujących wyłączenie go z udziału w ocenie projektu na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 3, oraz że nie zachodzą żadne okoliczności mogące budzić uzasadnione wątpliwości co do jego bezstronności względem podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie lub podmiotu, który złożył wniosek będący przedmiotem oceny. Oświadczenie jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, o czym należy składającego pouczyć przed złożeniem oświadczenia.
5. Instytucja zarządzająca może tworzyć i prowadzić bazę ekspertów.
6. Instytucja zarządzająca udostępnia utworzoną bazę ekspertów na swojej stronie internetowej oraz przekazuje ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane w niej zawarte.
7. W przypadku dokonania jakiegokolwiek zmiany w bazie ekspertów ust. 6 stosuje się odpowiednio.

---

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524 oraz z 2008 r. Nr 229, poz. 1539.

8. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego tworzy i prowadzi centralną bazę ekspertów, na podstawie danych przekazanych przez instytucje zarządzające oraz udostępnia ją na swoich stronach internetowych.
9. Baza ekspertów oraz centralna baza ekspertów, zawierają następujące dane:
  - 1) imię i nazwisko eksperta;
  - 2) dziedzinę objętą programem operacyjnym, w której specjalizuje się ekspert;
  - 3) adres poczty elektronicznej eksperta.
10. Instytucja zarządzająca może przekazać kompetencje w zakresie tworzenia i prowadzenia bazy ekspertów instytucjom uczestniczącym we wdrażaniu programu operacyjnego.
11. Umieszczenie danych eksperta w bazie ekspertów i w centralnej bazie ekspertów wymaga jego uprzedniej zgody wyrażonej na piśmie, która zawiera również zgodę na przetwarzanie jego danych osobowych.
12. Instytucja zarządzająca, przekazując ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego dane, o których mowa w ust. 8, dołącza do nich zgodę na umieszczenie danych eksperta w centralnej bazie ekspertów, o której mowa w ust. 11.

Art. 32.

1. Instytucja zarządzająca lub instytucja pośrednicząca może zawrzeć z instytucją wdrażającą porozumienie lub umowę o realizacji powierzonych jej zadań, w tym o wydawaniu decyzji o zwrocie środków przekazanych na realizację programów, projektów lub zadań, o której mowa w przepisach o finansach publicznych.
2. Do porozumień, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy o finansach publicznych dotyczące środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej i innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.
3. (uchylony).
4. Porozumienie lub umowa, o których mowa w ust. 1, zawierają elementy określone w przepisach o finansach publicznych dotyczących umowy o dofinansowanie projektu oraz określają w szczególności:
  - 1) zadania instytucji wdrażającej objęte dofinansowaniem środkami programu operacyjnego;
  - 2) kwotę dofinansowania;
  - 3) warunki przekazania środków;
  - 4) sposób wykonywania przez instytucję zarządzającą lub instytucję pośredniczącą nadzoru nad prawidłowością wykorzystania przekazanych środków.
5. Instytucja wdrażająca realizuje zadania dofinansowane w ramach programu operacyjnego w sposób określony w odrębnych przepisach dotyczących jej działalności.

Art. 33. (uchylony).

Art. 34. (uchylony).

Art. 35.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego odpowiada za koordynację wykorzystania środków zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej, przeznaczonych na dofinansowanie programów operacyjnych, z wyjątkiem programów współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego w szczególności:
  - 1) wykonuje, o ile ustawa nie stanowi inaczej, zadania państwa członkowskiego określone w przepisach rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999;
  - 2) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia, po zasięgnięciu opinii właściwego ministra albo zarządu województwa, propozycję podziału środków budżetu państwa i środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej między poszczególne programy operacyjne;
  - 3) zapewnia zgodność programów operacyjnych z przepisami Unii Europejskiej;
  - 4) prowadzi, we współpracy z właściwymi ministrami i zarządami województw, negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści programów operacyjnych;
  - 5) współpracuje w zakresie przygotowywania regionalnych programów operacyjnych, monitoruje i kontroluje przebieg ich realizacji oraz zwraca się do zarządów województw z wnioskami dotyczącymi usprawnienia sposobu ich realizacji;
  - 6) występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o dokonanie przesunięć środków między programami operacyjnymi lub – na wniosek właściwej instytucji zarządzającej – między priorytetami;
  - 7) certyfikuje Komisji Europejskiej prawidłowość poniesienia wydatków w ramach programów operacyjnych oraz przeprowadza kontrole w celu zapewnienia prawidłowej realizacji tego procesu;
  - 8) (uchylony);
  - 9) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia projekt narodowej strategii spójności;
  - 10) prowadzi negocjacje z Komisją Europejską mające na celu uzgodnienie treści planów, o których mowa w pkt 9;
  - 11) opracowuje i przedstawia Radzie Ministrów do zatwierdzenia raporty o postępach w realizacji planów, o których mowa w pkt 9, kierowane do Komisji Europejskiej.
3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w celu zapewnienia zgodności sposobu wdrażania programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej oraz spełniania wymagań określanych przez Komisję Europejską, a także w celu

zapewnienia jednolitości zasad wdrażania programów operacyjnych, może, z uwzględnieniem art. 26, wydać wytyczne dotyczące programów operacyjnych w zakresie:

- 1) szczegółowego opisu priorytetów programu operacyjnego;
  - 1a) prowadzenia negocjacji z Komisją Europejską programów operacyjnych i ich zmian;
  - 2) trybu dokonywania wyboru projektów;
  - 3) kwalifikacji osób uczestniczących w wyborze projektów;
  - 4) trybu dokonywania płatności i rozliczeń;
  - 4a) kwalifikowania wydatków w ramach programów operacyjnych;
  - 4b) spraw związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód;
  - 4c) wdrażania projektów innowacyjnych i współpracy ponadnarodowej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego;
  - 5) trybu monitorowania postępów realizacji programów operacyjnych;
  - 5a) programowania działań dotyczących mieszkalnictwa;
  - 5b) postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć współfinansowanych z krajowych lub regionalnych programów operacyjnych;
  - 6) trybu i zakresu sprawozdawczości z realizacji programów operacyjnych;
  - 6a) jednolitego systemu zarządzania i monitorowania projektów indywidualnych, zgodnych z art. 28 ust. 1;
  - 6b) informacji i promocji;
  - 7) sposobu oceny programów operacyjnych;
  - 8) warunków technicznych gromadzenia i przekazywania danych w formie elektronicznej;
  - 9) kontroli realizacji programów operacyjnych;
  - 9a) warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013;
  - 9b) korekt finansowych w ramach programów operacyjnych;
  - 10) sposobu postępowania w razie wykrycia nieprawidłowości;
  - 11) innych spraw związanych z przygotowaniem i wdrażaniem programów operacyjnych.
- 3a. Wytyczne w zakresie trybu dokonywania wyboru projektów nie mogą być zmieniane na niekorzyść wnioskodawców w trakcie trwania konkursu, a w przypadku konkursów otwartych – zmiany nie mogą wpływać negatywnie na rozpatrywanie wniosków złożonych przed dniem dokonania zmiany.
- 3b. Przepis ust. 3a nie ma zastosowania do przypadków, gdy konieczność wprowadzenia zmian wynika ze zobowiązań międzynarodowych lub przepisów odrębnych ustaw. W takim przypadku, dokonując zmiany wytycznych minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wraz z publikacją zmian podaje informację zawierającą ich uzasadnienie oraz termin, od którego zmiany będą stosowane.
4. Wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3 pkt 1-4, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przygotowuje po zasięgnięciu opinii instytucji pośredniczących.

5. W przypadku regionalnych programów operacyjnych wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przygotowuje po zasięgnięciu opinii właściwej instytucji zarządzającej.
6. Wytyczne dotyczące spraw, o których mowa w ust. 3 pkt 4 i 10, minister rozwoju regionalnego przygotowuje we współpracy z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych.
7. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego:
  - 1) podaje do publicznej wiadomości, w szczególności na swojej stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej, treść wytycznych, o których mowa w ust. 3, a także ich zmian;
  - 2) ogłasza w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” komunikat o miejscu publikacji wytycznych oraz ich zmian, a także o terminie, od którego wytyczne lub ich zmiany będą stosowane.
8. W zakresie, o którym mowa w ust. 1, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zapewnia kontrolę wykorzystania środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, w tym z budżetu Unii Europejskiej.
9. Zadania ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wynikające z ust. 2 pkt 7 mogą zostać przekazane wojewodzie, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnym porozumieniu.

Art. 35a.

1. W celu zapewnienia efektywnej koordynacji programowania i wdrażania polityki rozwoju, a także strategicznego monitorowania i oceny instrumentów jej realizacji tworzy się Komitet Koordynacyjny do spraw Polityki Rozwoju, zwany dalej „Komitetem Koordynacyjnym”, jako organ opiniodawczo-doradczy Prezesa Rady Ministrów.
2. Do zadań Komitetu Koordynacyjnego należy w szczególności:
  - 1) określanie potrzeb i inicjowanie działań w zakresie programowania i realizacji polityki rozwoju;
  - 2) ocena realizacji długookresowej i średniookresowej strategii rozwoju kraju;
  - 3) ocena spójności realizacji polityki rozwoju, z uwzględnieniem polityk unijnych;
  - 4) ocena uwarunkowań, wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych rozwoju kraju;
  - 5) ocena skuteczności przyjętych rozwiązań kształtowania i realizacji polityki rozwoju;
  - 6) monitorowanie realizacji strategii i programów, w tym poszczególnych instrumentów dla prowadzenia polityki rozwoju;
  - 7) inicjowanie opracowywania prognoz i raportów o rozwoju społeczno-gospodarczym i terytorialnym;
  - 8) ocena potencjału administracyjnego instytucji uczestniczących w zarządzaniu procesami rozwoju kraju;
  - 9) formułowanie opinii i rekomendacji dotyczących kształtowania oraz realizacji polityki rozwoju.
3. Komitetowi Koordynacyjnemu przewodniczy Prezes Rady Ministrów lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.
4. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu Koordynacyjnego oraz regulamin jego pracy.

5. Przewodniczący Komitetu Koordynacyjnego może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w szczególności przedstawicieli strony samorządowej i partnerów społeczno-gospodarczych, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35b.

1. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego opracowuje, co 3 lata, raport o rozwoju społeczno-gospodarczym, regionalnym oraz przestrzennym i przedkłada go Komitetowi Koordynacyjnemu do zaopiniowania.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, po uzyskaniu opinii, o której mowa w ust. 1, przedkłada raport Radzie Ministrów, która przyjmuje go w drodze uchwały.
3. Raport zawiera w szczególności:
  - 1) analizę kierunków rozwojowych, w tym w zakresie rozwoju regionalnego i przestrzennego;
  - 2) ocenę skuteczności realizacji celów rozwoju kraju wskazanych w strategiach i programach;
  - 3) rekomendacje dla polityki rozwoju kraju, z uwzględnieniem rozwoju regionów, sektorów lub dziedzin oraz rozwoju przestrzennego, a także rekomendacje dotyczące modyfikacji instrumentów jej wdrażania.
4. Wnioski przedstawione w raporcie stanowią podstawę do aktualizacji obowiązujących strategii i programów.
5. Rada Ministrów przekazuje raport do wiadomości Sejmu i Senatu.

Art. 35c.

1. Tworzy się Komitet do spraw Kontroli i Audytu Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, zwany dalej „Komitetem”, jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w zakresie realizacji zadania, o którym mowa w art. 35 ust. 8.
2. Do zadań Komitetu należy w szczególności:
  - 1) wymiana informacji i doświadczeń między instytucją audytową, instytucją zarządzającą, instytucją certyfikującą oraz organami kontroli państwowej w zakresie przeprowadzonych kontroli;
  - 2) opiniowanie planów kontroli instytucji zarządzających programami operacyjnymi;
  - 3) opiniowanie zasad kontroli w zakresie weryfikacji równoległego finansowania wydatków ponoszonych w ramach różnych programów wspólnotowych oraz w ramach różnych okresów programowania;
  - 4) proponowanie działań na rzecz zwiększenia efektywności kontroli przeprowadzanych w ramach poszczególnych programów operacyjnych;
  - 5) analiza sprawozdań i raportów z kontroli w obszarze funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, przekazywanych do Komisji Europejskiej.
3. W skład Komitetu wchodzi:
  - 1) dwóch przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego, w zakresie koordynowania wdrażania funduszy strukturalnych oraz w zakresie koordynowania regionalnych programów operacyjnych;
  - 2) przedstawiciele instytucji zarządzających;
  - 3) przedstawiciele instytucji audytowej;

- 4) przedstawiciele instytucji certyfikującej.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego może powołać w skład Komitetu przedstawicieli innych instytucji niż wymienione w ust. 3.
5. Komitetowi przewodniczy minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego lub wyznaczony przez niego przedstawiciel.
6. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego określi, w drodze zarządzenia, skład Komitetu oraz regulamin jego prac.
7. Przewodniczący Komitetu może zapraszać do udziału w pracach Komitetu osoby niebędące jego członkami, w tym w szczególności przedstawicieli Najwyższej Izby Kontroli oraz innych państwowych organów kontroli, jeżeli wymaga tego zakres spraw będących przedmiotem prac Komitetu.

Art. 35d.

Funkcję instytucji audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

Art. 35e.

1. Beneficjent jest obowiązany poddać się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu, przeprowadzanej przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą, instytucję wdrażającą, instytucję certyfikującą, instytucję audytową, przedstawicieli Komisji Europejskiej oraz inne instytucje uprawnione do przeprowadzenia kontroli na podstawie odrębnych przepisów.
2. Kontrole mogą być przeprowadzane w każdym czasie od dnia otrzymania informacji o wyłonieniu projektu do dofinansowania do dnia upływu 3 lat od zamknięcia programu operacyjnego lub do dnia upływu 3 lat następujących po roku, w którym dokonano częściowego zamknięcia programu operacyjnego.
3. Kontrole mogą być przeprowadzane w siedzibie kontrolującego, na podstawie dostarczonych dokumentów oraz w każdym miejscu bezpośrednio związanym z realizacją projektu.
4. Beneficjent jest obowiązany udostępnić podmiotom, o których mowa w ust. 1, dokumenty związane z realizacją projektu, zapewnić dostęp do pomieszczeń i terenów, na których jest lub był realizowany projekt, dostęp do systemu teleinformatycznego i wszystkich dokumentów informatycznych związanych z zarządzaniem projektem oraz udzielać wszelkich wyjaśnień dotyczących realizacji projektu.

Art. 36.

1. Realizacja programów operacyjnych podlega monitorowaniu przez Komitet Monitorujący.
2. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, w drodze zarządzenia, a w przypadku regionalnego programu operacyjnego zarząd województwa w drodze uchwały, powołuje Komitet Monitorujący zgodnie z art. 63 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.
3. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego oraz marszałek województwa uczestniczą, poprzez swoich przedstawicieli, w pracach Komitetu Monitorującego.

go powołanego dla regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2.

4. W pracach Komitetu Monitorującego powołanego dla regionalnego programu operacyjnego, o którym mowa w ust. 2, uczestniczą także przedstawiciele Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Art. 37.

Do postępowania w zakresie ubiegania się oraz udzielania dofinansowania na podstawie ustawy ze środków pochodzących z budżetu państwa lub ze środków zagranicznych nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Rozdział 6

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 38–50. (pominięte).⁶⁾

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 51.

1. Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013, przyjęte przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r., z dniem wejścia w życie ustawy stają się planem wykonawczym w rozumieniu art. 5 *pkt 8*.
2. Trybu i terminów uzgodnień, o których mowa w art. 11, nie stosuje się do Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 29 listopada 2006 r.
3. Programy operacyjne obejmujące okres programowania na lata 2007-2013, przyjęte przed dniem wejścia w życie ustawy, stają się programami operacyjnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.
4. Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, przedstawi Radzie Ministrów informację o niezbędnym zakresie zmian w dokumentach, o których mowa w ust. 1-3.

Art. 52.

Do Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia nie stosuje się *art. 24*.

Art. 53. (pominięty).⁷⁾

Art. 54.

Z dniem wejścia w życie ustawy programy wojewódzkie, o których mowa w art. 11 ust. 3 ustawy wymienionej w art. 43, stają się regionalnymi programami operacyjnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

---

⁶⁾ Zamieszczone w obwieszczeniu.

⁷⁾ Zamieszczony w obwieszczeniu.

Art. 55.

1. Traci moc ustawa z dnia 20 marca 2002 r. o finansowym wspieraniu inwestycji (Dz. U. Nr 41, poz. 363 i Nr 141, poz. 1177, z 2003 r. Nr 159, poz. 1537, z 2004 r. Nr 123, poz. 1291, Nr 173, poz. 1808 i Nr 273, poz. 2701, z 2005 r. Nr 179, poz. 1484 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 66, poz. 472).
2. Do spraw wszczętych i niezakończonych na podstawie ustawy, o której mowa w ust. 1, w tym do umów i postępowań sądowych, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Art. 56.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 38, 39 i 44-50, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2007 r.